

VEŽE ZO ŽELEZA

vernisáž: 13. september 2022, 18.00 h
trvanie výstavy: 13. 9. – 30. 10. 2022
kurátor: Patrik Krajčovič
Čepan Gallery, Nádvorie, Štefánikova 3, Trnava

Samostatná výstava s názvom *Veže zo železa* prezentuje doposiaľ nevystavené diela Natálie Šimonovej vytvorené pre priestory Čepan Gallery. Ústredným motívom malieb sú Coburgove závody, ktoré Trnavčania poznajú skôr pod menom TAZ-ka (Trnavské automobilové závody).

Názov výstavy je priamym odkazom na kapitolu knihy *Dejiny ošklivosti* od Umberta Eca, ktorý v tejto časti popisuje vnímanie industriálnej architektúry v 19. storočí. Dobové pohľady vtedajšej inteligencie na tieto stavby boli viac než rozporuplné: jedni ju vebili, druhí ju, naopak, zatracovali. V súčasnosti môžeme sledovať trend postupnej akceptácie industriálnej architektúry a uvedomovania si dôležitosti týchto stavieb. O to sa snaží aj samotná autorka.

Výstava v Čepan Gallery je výsledkom jej terénneho výskumu, pričom si kladie za úlohu zmapovať vybrané periférne časti miest. Areál TAZ-ky na malbách neidealizuje, ale snaží sa poukázať na postupnú deštrukciu najstarších častí závodu, ktoré postupne pohlcuje čas a príroda. Železné veže, potrubia, rebríky, ale aj autá bez majiteľov pomaly korodujú a ich povrch pokrýva hrdza – materiál, ktorý sa stal primárnym vyjadrovacím prostriedkom autorky.

Hrdzu nevníma ako proces degradácie materiálu, ale aj ako dej, vďaka ktorému vznikajú nové a náhodné obrazce, ktoré dopĺňa o motívy objektov obdobia socializmu. Malby areálu Coburgových závodov tematicky nadväzujú na jej diplomovú prácu *Rudimentárne štruktúry* (2022). Vidno na nich rozšírenie autorkinho záujmu od motívov detských ihrísk k širšej téme pásovej výroby najmä v socialistickom Československu a momentálne aj k opustenej industriálnej architektúre.

Autorka v novej sérii udržuje informačné napätie, nemôžeme s istotou povedať, že ide o tento alebo iný priemyselný park. Je to zámer, ktorým chce vytvoriť dojem unifikovanosti či archetypálnosti industriálnych stavieb, pričom sa opiera o svoju predchádzajúcu tvorbu, v ktorej podobným spôsobom pracovala s prototypmi sociálnej vybavenosti sídlisk (hojdačky, preliezačky, šmyklavky). Nadnesene môžeme povedať, že autorka vytvára vlastný výskum typologických utilitárnych objektov, ktorými bol človek žijúci za minulého režimu denne obklopený.

Okrem pozvoľnej zmeny motívov sa autorka začína oveľa viac a prepracovanejšie zaoberať architektúrou samotných výstav. Preto sa v jej tvorbe objavuje tendencia vystupovať z plochy stien do priestoru. Na výstave môžeme vidieť inštaláciu zo železných rastrov, takzvaných kari rohoží, ktorých úlohou je zdôrazniť architektonické motívy vystavených prác. Raster je priestorovou štruktúrou, predĺžením malieb a zobrazenej industriálnej architektúry.

Natália Šimonová (*1995) pochádza z neďalekých Topoľčian. Magisterské štúdium ukončila v Otvorenom ateliéri maľby u Rastislava Podobu na Akadémii umení v Banskej Bystrici v roku 2022, kde momentálne pôsobí ako doktorandka pod vedením Jiřího Davida. V roku 2020 so svojou maľbou *Reťazák* vyhrala prvé miesto v súťaži *Maľba 2020*, ktorú organizuje Nadácia VÚB. Rok na to bola ohodnotená Cenou uznania na medzinárodnej súťaži *STRABAG Artaward International*, čo vyvrcholilo samostatnou výstavou s názvom *T-Rust Landscapes* (2022).